

[Bertel Dahlggaard.]

af rigsdagssamlingen at sige det, som skal siges: regeringen har bragt orden i økonomien, saneret landets økonomi. Det er der ingen grund til at gå ind på. Med al respekt for det ærede medlem hr. Elgaard er det alligevel kun en letsindig omtale af forholdene, som jo er så usikre, at det ærede medlem lige så lidt som jeg overhovedet er i stand til at vurdere rækkevidden af sådanne ord. De lettelser, der er opstået, de bedre økonomiske tilstande, er kommet til os som en lettelse i alt væsentligt udefra og kan vejres bort ved det mindste pust derudefra, når hårde vinde igen kommer frem. Det må være svært for finansministeren at sidde og høre på sådan virak, for han ved jo bedre.

Den lovgivning, der er jaget igennem i de sidste 14 dage, er ikke i sin helhed udtryk for en befriende gerning, udført af regeringen eller rigsdagen. Det bedste, der efter mit skøn kan siges om den, er, at rigsdagen under de herskende tilstande stadig må handle i usikkerhedens tegn. Skyerne hænger i disse dage lavt over vor verdensdel. Trækker de yderligere sammen, vil det straks få betydelige økonomiske følger for os, og selvom de letter og solen bryder igennem, kan ingen med nogen sikkerhed spå om de nærmest kommende måneders økonomiske forløb. Lovgivningen er udtryk for, at vi står afventende. Det er også forklaringen på den islæt af tilskudsordninger, som denne lovgivning har bevaret, og som jeg vil gøre en enkelt bemærkning om. Det er klart, at der må ske en afvikling af disse tilskud. Det er også rigtigt, at der kan fremføres vægtige argumenter mod tilskuddene på bestemte områder, f. eks. tilskuddet til nedsættelse af rugbrødsprisen, forsåvidt angår den del af tilskuddet, der holder prisen nede under, hvad der er rugbrødets opfordringsværdi. Der er imidlertid en ting at tage i betragtning, og som man må erindre i forbindelse med de tilskud, der i det hele taget er bibeholdt, nemlig at det vil være af stor samfundsøkonomisk værdi, om de kan afvikles på et tidspunkt, da der iøvrigt indtræder et prisfald, så bortfaldet af dem ikke medfører en almindelig stigning i prisniveauet med deraf følgende stigning i pristal og i produktionsomkostningerne. Der ligger en stor fare i at føre erhvervenes omkostninger højere og højere op, hvorved konkur-

renceevnen svækkes. Sker bortfaldet af tilskuddene på et tidspunkt, da andre priser falder, bliver der jævne overgange i prisernes og omkostningernes bevægelser. Hertil føjer jeg så endnu en ting: at man heller ikke i tider som de nuværende skal undervurdere den sociale værdi, der ligger i, at brødet og mælken holdes på et lavt prisniveau.

Jeg finder iøvrigt ingen anledning til at fremsætte en række politiske betragtninger eller gentage økonomiske synspunkter, som jeg og andre ordførere for det radikale venstre har haft lejlighed til at fremføre her i tinget de sidste 14 dage. Men nu da vi er ved afslutningen af rigsdagens normale arbejdsperiode, ville regeringen måske dog finde det uhøfligt, hvis jeg ikke rettede en sidste hilsen til den inden ferien. Denne hilsen skal blive kort. Jeg har ikke som det ærede medlem hr. H. C. Hansen kræfter til kl. 2 om natten at skildre alle regeringens forsyndelser.

Skal vi gøre denne rigsdagssamlings resultater op, da kan der ikke være tvivl om, at historiens vurdering af den bliver, at ingen reform af blivende betydning kendetegner denne rigsdagssamling. Overfor de to store opgaver, der ligger og venter, skattereformen og løsningen af problemerne vedrørende bygge-, bolig- og lejepolitikken, har man givet op, ikke på grund af uvilje eller principiel modstand fra oppositionens side, men simpelthen fordi regeringen ikke har evnet at føre disse sager frem til afgørelse.

På to områder har ministeriet mødt modstand, som den ikke har kunnet overvinde, men som har hindret regeringens politik. Det ene er ministeriets forslag om store toldforhøjelser. Her er der sket det bemærkelsesværdige, at det nedsatte udvalg overhovedet ikke har været indkaldt til møde, og jeg tror virkelig, man kan sige, at ingen har anmodet formanden om at indkalde til møde. Jeg tror, det tør siges, at forhandlingerne om denne sag skabte en forståelse i næsten alle kredse af, at det ville være uforsvarligt at gå til en så omfattende toldlovgivning uden en nøje saglig gennemgang i en kommission. Jeg mindes aldrig, at et betydningsfuldt lovforslag er faldet så hjælpeløst til jorden straks efter fremsættelsen. Ministeriet kan på den anden side ikke beklage sig, da selve fremsættelsen af dette lovforslag var et brud på den poli-